

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Let XXIV. Štev. 16 (798)

T R S T - 27. oktobra 1972

50 lir

Slovenci potrebujemo zares demokratično občinsko upravo

Občinske volitve neposredno zanimajo tudi slovensko manjšino kot celoto, in ne samo tisti njen del, ki živi v občinah Trst in Ronke, kjer bomo glasovali konec novembra.

Razlogov za to splošno zanimanje je več. Po parlamentarnih volitvah je to prva možnost, da Slovenci sodimo krajevne oblasti in njihov odnos do naše manjšine in preverimo, po šestih letih, razmerje sil v notranjosti naše narodne skupnosti. Obenem pa ocenjujemo, na teh upravnih volitvah, tisti moment zgodovine sedaj že propadlega levega centra, ki nas je zadeval. V mislih imamo vključevanje nekaterih Slovencev v občinske odbore, kar je navadno spremljala poudarjena diskriminacija do komunistov, ki so vsekakor pomembna sestavina političnega predstavništva slovenske manjšine. Slovenci bomo na teh volitvah preverili, če je operacija Hreščak - Dolhar (v Trstu) koristila naši skupnosti, v količini meri in katere so negativne plati te že sedemletne izkušnje.

Odločni antifašistični nastopi vse leve v letih 1960-1964 so v Trstu, ob bistvenem vplivu na stečaj odprtih meja in ugodnega gospodarskega razvoja v sosednjih področjih, spremenili ozračje. To je KD prisililo, da je v levosredinsko logiko sprejela misel o vključitvi slovenskih predstavnikov v koalicijo, pod pogojem, da bi to ne pomenilo začetka reševanja naših odprtih problemov na celovit in korenit način.

Sledila so leta gospodarske krize in nastopa študentskega in dijaškega gibanja. Prav po zaslugi vztraj-

nega, marsikdaj nevhvaležnega dela mladih komunistov, so desetstisoči tržaških mladincev sprejeli kot svoje geslo imperativ: «Slovenci in Italijani v skupnem boju!»

To sta osnovi, na katerih sloni iskreno prijateljsko sožitje med Slovenci in Italijani, ko je v večinskem narodu že uveljavljeno spoznanje, da priznanje pravic slovenskemu prebivalstvu ne ogroža ni-

STOJAN SPETIČ

(Nadaljevanje na 2. strani)

Resolucija o gospodarskih vprašanjih Trsta

Komisija poslanske zbornice, ki je pristojna za vprašanja prevoza in trgovinske mornarice, je odobrila resolucijo o tržaškem gospodarstvu, ki jo je predložil in obrazložil poslanec Albin Škerk.

Ta resolucija ugotavlja, da se položaj v Arzenalu-Sv. Marku in v tržaškem pristanišču čedalje slabša, da so pomorske proge, ki imajo svoje izhodišče v Trstu, negotove, da število zaposlenih vpada, kar povzroča negativne posledice tudi za mala in srednja industrijska in obrtniška podjetja.

Resolucija vabi vlado, naj sprejme potrebne ukrepe za rešitev bistvenih gospodarskih in socialnih vprašanj Trsta in dežele.

V osnutku resolucije, ki jo je predložil poslanec Škerk, je bila tudi zahteva, naj bi se vlada srečala s člani parlamenta, z deželnimi svetovalci, s predstavniki krajevnih uprav, javnih podjetij in sindikatov, da bi skupaj proučili pereča vprašanja ter nakazali možne rešitve. Ta zahteva pa večini, kot vedno, ni bila po volji, in je bila zavrnjena. Jasno je, da se krščanska demokracija in njeni zavezniki nočejo srečati z našimi predstavniki. Proti tej zahtevi se je zlasti odločno postavil tržaški demokristjanski poslanec Belci.

Nepopustljivost delodajalcev in nerazumevanje pristojnih oblasti sta prisilili delavce gradbene stroke, da so zopet stavkali. Stavka je bila dne 12. t.m. Tistega dne je bila v Trstu velika delavska manifestacija. Gradbeni delavci iz Furlanije so v sprevodu po tržaških ulicah nosili 17 lesenih križev, kolikor je bilo v zadnjih 16 mesecih smrtnih nesreč na delu.

Slovenci potrebujemo zares demokratično občinsko upravo

(Nadaljevanje s 1. strani)

kogar in samo ustreza potrebam nadaljnjega omikanega in demokratičnega razvoja družbe. Desnica in nacionalisti so v tem pogledu popolnoma osamljeni, kot dokazujejo tudi nerodni poskusi določenih krogov, ki bi radi dokazali, da niso nasprotniki Slovencev, čeprav vztrajno nastopajo proti prijateljstvu z Jugoslavijo in sodelovanju z nami.

Tega «novega» tržaški demokrati, s Spaccinijem in Colonijem na čelu, in vsemi zavezniki, od dr. Dolharja in Hreščaka do PSDI, niso razumeli, ali niso hoteli razumeti.

Povedati moramo, da nam stalni refren o tem, kako se je ozračje spremenilo in poudarjanje «sožitja» na vsakem koraku ne zadostujeta, če ju ne obravnavamo kot izhodiščni točki novega delovnega programa in izbir v prid slovenske manjšine, ki je še vedno zatirana manjšina.

Sožitje, na katerega se sklicujejo prvaki levega centra, ne sme postati «alibi» za vse, česar niso naredili, pa bi lahko. Tu jim komunisti očitamo nedoslednost, ali, točneje, pomanjkanje poguma in politične volje.

Kljub prisotnosti dveh slovenskih odbornikov, okrepljeni moči PSI v koaliciji in deklarirani dobri volji morotejske vodilne skupine tržaške KD, tržaška občinska uprava leve sredine ni storila bogve kaj za Slovence. Ni prav, da se sklicujemo na vsedrjavne zaščitne zakone ali zakonodajne pristojnosti dežele: občine, kot ustanove temeljne demokracije, lahko naredijo marsikaj. V tem pogledu pa je treba še poudariti drugo, pomembno, misel: velika večina ukrepov, ki jih slovenska manjšina pričakuje od občinskih uprav, ne stane veliko, saj se ne more kosati z milijardami, ki jih je tržaška uprava izdala za elektronske semaforje, podmorski vodovod ali upepeljevalnik.

Večina naših pravic je, takorekoč, brezplačnih ali skoraj brezplačnih. Izgovor z visokimi stroški ali proračunskimi primanjkljaji, ali z zaviranjem nadzornih organov, ne more veljati. Vse je odvisno od politične volje.

Navajamo primere dvojezičnih tabel od vhodu v slovenske vasi in dvojezične mestne četrti, smerokaze, tolmače v vseh konzultah, dvojezične anagrafske formularje

in osebne izkaznice, namestitev ustreznega števila Slovencev v tiste urade, ki vzdržujejo stike z javnostjo, poimenovanje ulic in trgov v naših vaseh in mestu z imeni uglednih slovenskih mož, pesnikov, pisateljev, partizanskih borcev.

Za vrsto teh ukrepov so se posamezni odborniki že obvezali, tudi v prisotnosti prebivalcev prizadetih krajev, a je pri obljubah tudi ostalo. Prisotnost dveh slovenskih odbornikov v levosredinskem odboru ni zalegla.

Nasprotno pa je, v veliki večini primerov, zalegel skupen nastop Slovencev in, v občinskem svetu, konstruktivni pritisk leve opozicije, se pravi KPI. Tudi nasprotniki vedo, da so glasovi KPI marsikdaj bili odločilni (če je desnica KD in PSDI nasprotovala našim zahtevam), ko je šlo za zadeve slovenskega prebivalstva. Tako za publicizacijo Slovenskega gledališča, kot za odobritev statuta rajonskih konzult s členom, ki določa dvojezično poslovanje v teh decentriranih organih občinske uprave.

Laže, torej, kdor iz propagandističnih razlogov trdi, da smo «komunisti izven igre, da «v opoziciji ne pomenimo nič» da «so to svetovalci v hladilniku»... Kdor bi rad zanikal pozitivno vlogo komunistov, ta samemu sebi žaga vejo, na kateri sedi. Pozitivno reševanje vprašanja naših manjšinskih pravic bo

namreč hitrejša in učinkovitejša, če bo tudi v nadalje okrepljena pogojevalna moč komunistov in če bodo Slovenci prisilili, tudi svoje predstavnike, da odklonijo v bodoče diskriminacijo na levo, ki doslej ni ošibila KPI, temveč osamila Dolharja in Hreščaka in ju izpostavila grobemu pritisku desničarskega dela KD in PSDI ter previdnemu oportunistu morotejcev.

Za Slovence levosredinska koalicija ne more biti mit. Nasprotno je ta formula propadla prav zaradi tega, ker je bil njen cilj osamitev komunistov, pri nas pa tudi razkol med Slovenci.

Poskus KD, da bi nas z levosredinsko formulo ločila, je spodletel, ker sta bili vezivi antifasistične enotnosti in skupnih nastopov Slovencev močnejši od volje demokratičnanov.

Zato utemeljujemo pozitivno vlogo glasu za komunistično partijo, ko pozivamo tudi naprednejši del običajnih volivcev «Slovenske skupnosti», naj — podobno kot že kdaj — odda svoj glas levi opoziciji, KPI, ki je danes ključna politična vzmet vsakršnega demokracijskega preokreta v Italiji in najtrdnější jez v spopadu z reakcijo in fašizmom, se pravi najtrdnější jamstvo za nadaljnji nemoten razvoj slovenske narodne manjšine.

Od glasu 26. novembra bo verjetno odvisem tudi splošni politični razvoj na našem področju, saj se bodo — po splošnem povratku k desničarskem centrizmu na vsedrjavni ravni — pomerile tudi pri nas napredne in reakcionarne sile. Odgovor bo, v največji meri, odvisen od moči Komunistične partije.

Prvi volilni shod KPI v Trstu

Preteklo nedeljo je tržaška federacija KPI uradno otvorila volilno kampanjo za novembrske občinske volitve. Prvi osrednji volilni shod je bil v mestnem kinu «Grattacielo». Govorili so tovariši: Giorgio Rossetti, tajnik federacije in nosilec kandidatne liste, Dolfi Wilhelm, kandidat za občinski svet in Adalberto Minucci, član vsedržavnega vodstva KPI.

Tov. Rossetti je najprej govoril o stanju partije. Povedal je, da se je letos vpisalo v KPI (v tržaški federaciji) 500 novih članov, podčrtal je tudi, da pomeni pristop bivših članov stranke PSIUP pomembno okrepitev KPI.

V nadaljevanju svojega govora se je tov. Rossetti dotaknil številnih pe-

rečih vprašanj. Zelo negativno je ocenil delo sedanje občinske uprave. Dotaknil se je tudi vprašanja vojaških služnosti v deželi.

Tov. Minucci je govoril o vprašanjih splošne državne politike, o zadnjih premikih na desno, o delavskih bojih, o zunanji politiki ipd. Omenil je tudi sosedske odnose s prijateljskimi narodi Jugoslavije in še zlasti dobre odnose med Italijani in Slovenci v Trstu. Podčrtal je, da je za nemoten razvoj slovenske manjšine nujno potreben razvoj demokracije.

Na zborovanju so tržaški komunisti izrekli solidarnost koroškim Slovencem.

(Na 3. strani objavljamo odlomek iz govora tov. Wilhelma)

Dolfi Wilhelm: «živeti hočemo kot polnopravni državljani!»

Iz govora tov. Wilhelma na shodu v kinu «Grattacielo» v Trstu, povzemamo naslednje:

«Politični pomen volitev, ki bodo 26. novembra gre preko pomena, ki ga navadno pripisujemo občinskim volitvam.

Izid teh volitev bo odgovor Andreottijevi sredinsko-desničarski politiki, ki je sad involucije krščanske demokracije. In to zato, ker je dokazano, da ta politika nasprotuje uresničitvi gospodarske in socialne reforme; ker je ta politika proti razvoju in krepitvi demokracije v italijanski republiki; in končno, ker je ta politika za neofašistične sile pravcata potuha, saj jim dovoljuje izvajati najrazličnejše provokacije, kar prihaja še bolj do izraza spričo inercije odgovornih oblasti».

Ko je tov. Wilhelm govoril o specifičnih vprašanjih naše narodnostne skupnosti je med drugim rekel:

«Na področju demokracije in zaščite narodnostnih pravic Slovencev ni dosedanja občinska uprava, kljub prisotnosti dveh slovenskih odbornikov, nič naredila. Besedam, obljubam, zagotovilom niso sledila dejanja. Spominjamo se obiskov občinskega odbornika v raznih vaseh, razprav o toponomastiki, o poimenovanju ulic in trgov, o uvaja-

nju dvojezičnosti v občinskih konzultah, in o podobnih vprašanjih.

Občinska uprava ni upoštevala predlogov in zahtev naših občanov.

Med nedavnim obiskom predsednika republike v našem mestu ni župan omenil, da tu živijo tudi Slovenci. Še enkrat se je izkazalo, da nas smatrajo za državljane druge kategorije.

Toda mi, tako je poudaril govornik, živimo na svoji zemlji, nočemo biti državljani druge kategorije, in živeti hočemo kot polnopravni državljani italijanske republike!».

Tovariš Wilhelm se je v svojem govoru dotaknil tudi perečih gospodarskih vprašanj. Poudaril je, da odgovornost za obstoječi položaj pada tudi na sedanjo občinsko upravo, saj ni nič naredila za to, da bi se stvari spremenile.

Stališča občinske uprave se niso v ničemer razlikovala od stališč raznih vlad, ki so si sledile. Zgrešena gospodarska politika je privedla do tega, da se mora aktivna delovna sila, zlasti mladina, seliti iz mesta, ker tu ne najde zaposlitve. Krščanska demokracija je mnogo govorila o tako imenovanem velikem Trstu, toda namesto tega beležimo izgubo ladjedelnic in stalno nazadovanje gospodarstva.

Kandidati za občinski svet v Trstu

1. Rossetti Giorgio
2. Acerbi Claudio
3. Barovina Josip
4. Bassan Pietro
5. Benčina Dorina
6. Bravin Sergio
7. Brusadin Gianluigi
8. Canciani Jure
9. Cante Fabio
10. Carli (Kralj) Marčelo
11. Cattaruzzi Giuseppe
12. Cesarato Elio
13. Costa Roberto
14. Ervatti Mario
15. Fon Luigi
16. Francescato Mario
17. Gherlani-Menucci Vida
18. Gialuz Mauro
19. Guglielmi (Wilhelm) Dolfi
20. Haglich Diego
21. Inwinkl Fabio
22. Kodrič Ravel
23. Kozman Mario
24. Krisanovsky Ennio
25. Luches Elio
26. Lussi Umberto
27. Martone Ezio
28. Minutillo Sergio
29. Mitri Fulvio
30. Monfalcon Fausto
31. Morgutti Tullio
32. Muggia Luciano
33. Nevyjel Giovanni
34. Pedrelli-Supancich Fulvia
35. Pepeu Mariagrazia
36. Perini Sergio
37. Pertot Rafael
38. Petronio Bruno
39. Pizziga-Cernič Marija
40. Polli Ugo
41. Raseni Andrea
42. Roman Carlo
43. Roncelli Lucijan
44. Russo-Burlo Jole
45. Sagher Silvio
46. Segal Vittorio
47. Sibelia Claudio
48. Silvestri-Braida Bruna
49. Spadaro Stelio
50. Spetič Stojan
51. Supancich Dario
52. Toncich Sergio
53. Vascotto Giorgio
54. Vecchietti Gustavo
55. Visal Livia
56. Zenchi Alessandro
57. Zerjav Agostino
58. Žerjav Frančko
59. Zocchi-Pratolongo Margherita
60. Zorzini Bruna

Deželna konferenca o vojaških služnostih

V Gorici je bila deželna konferenca o vojaških služnostih. Konferenco je organizirala deželna uprava. Kot je znano, so sklicanje te konference zahtevale številne demokratične organizacije sindikati, enotni odbor za odpravo vojaških služnosti, kateremu načeljuje doberdobski župan tov. Jarc. Zahtevala jo je seveda tudi naša partija.

Konferenca v Gorici je bila zelo razgibana. V razpravo, ki je sledila uvodnemu govoru predsednika deželnega odbora Berzantija in poročilu, ki ga je imel deželni odbornik Stopper, je poseglo v razpravo 31 govornikov. Čeprav so bila stališča, ki so jih predstavniki raznih strank zagovarjali, zelo različna in so bili postavljeni bistveno različni predlogi za reformo vojaških služnosti odnosno za njih odpravo, je vendar konferenca bila pozitivna.

Tov. Jarc je na konferenci povedal, da je peticijo, ki zahteva reformo vo-

jaških služnosti na področju dežele podpisalo nad 14 tisoč državljanov. Deželni svetovalec Zorzenor je govoril o akcijah komunistov v deželnem svetu in je odločno zavrnil absurda stališča demokristjanskega senatorja Pelizza, ki je kot podtajnik obrambnega ministrstva podpisal številne odloke o vojaških služnostih. Goriški župan je bil dosti bolj realističen in je govoril o evropski varnosti ter o nujnosti odprave nasprotujočih si vojaških blokov. Prav tem izredno važnim vprašanjem je posvetil veliko pažnjo tovariš Lizzero, podpredsednik parlamentarne komisije za obrambo.

Pomemben je bil poseg zgoniškega podžupana dr. Godniča, ki se je med drugim dotaknil tudi vprašanj slovenske narodnostne skupnosti ter podčrtal, da vojaške služnosti na Krasu hudo ovirajo gospodarski razvoj na področju Krasa.

Dve dejstvi nas silita k razmišljanju

Dve dejstvi nas silita k razmišljanju. Atentati z bombami na vlake, s katerimi so se delavci in sindikalisti odpeljali na manifestacijo v Reggio Calabrii ter, drugič, poskus ustvarjanje močnega žarišča napetosti v srcu Evrope, na Koroškem.

Atentati na devet vlakov nam dokazujejo, da ni bil sad fantazije, kar komunisti že nekaj let govorimo: da obstaja v Italiji, a tudi na evropski ravni, načrt «črne internacionale», katere namen je doseči splošen premik na desno, zaustaviti proces pomirjevanja v Evropi, preprečiti evropsko konferenco o varnosti, doseči povratek k strogo blokovski logiki mednarodne in notranje politike. V Italiji pa atentati, ki sledijo bombam v Dolini, v Petovljah in poskusu preusmeritve letala v Ronkah, dokazujejo, da je demokratičnemu delu sodstva uspelo spraviti za zapah le del širše teroristične organizacije, ki nemoteno deluje na italijanskem ozemlju ob pasivnem zadržanju policijskih in drugih varnostnih organov.

Lepo bi bilo, če bi nekega dne odprli televizijski aparat in videli policijo kako vdira v kleti s skladišči orožja, preiskuje stanovanja fašistov, zapira črne teroriste itd. Žal tega, verjetno, ne bomo videli, Vsaj zaenkrat ne.

Atentati na vlake nas v ogorčenju razburjajo. Predvsem spoznanje, da bi zločinci, ki so postavili bombe pod tračnice, ne mogli organizirati napadov brez sodelovanja vsaj enega dela državnega aparata. Vedeli so do sekunde vozni red izrednih vlakov, ki ga ne sporočajo javnosti. Vedeli so za zamude, za preusmeritve... Občutek smo imeli, da so zločinci prejeli mali (po radiu?) točne informacije neposredno iz uradov državnih železnic ali kake druge državne ustanove... Tu je treba poiskati krivce in jih strogo kaznovati. Pomislimo samo na to, da bi v iztirjenih vlakih lahko povzročili tudi več sto smrtnih žrtev!

Žal pa je premik na desno v KD privedel do tega, da se ministri sploh ne zmenijo za take zločine. Edino kar, jih še zanima, je, kako obdržati nedolžnega anarhista Valpredo za zapahi čim dlje, v brezupnem pričakovanju njegove smrti (ali, mogoče, «samomora»?).

Delavci v Italiji so na atentate odgovorili s splošno stavko. Pokazali so svojo moč in opozorili vse: fašiste in njim naklonjene oblastnike, da je preprečuje sila sindikatov, vseh delavcev, vseh antifašistov.

V kolikšni meri je od odgovora ljudskih sil odvisen uspeh v boju nad reakcijo nam dokazuje tudi Koroška, kjer je delavsko gibanje šibko.

Morda so si nacisti izbrali Koroško kot bojno polje prav zato: njihov cilj pa je, prej ko slej, ustvariti v srcu Evrope žarišče napetosti, izzvati oster spor med Avstrijo in Jugoslavijo, postaviti nova polena pod noge pripravam za evropsko konferenco o varnosti.

Svetovna javnost mora te nakane preprečiti!

Poziv enotnega protifašističnega odbora

Enotni protifašistični odbor v Trstu je objavil naslednjo izjavo:

«Ob začetku šolskega leta so se pojavili poleg vprašanj, ki so neposredno povezana s pomanjkanjem učilnic, z dvojnimi urnikom, s podražitvijo učbenikov, tudi fašistični izzivači s svojimi grožnjami in z ustrahovanjem, ki se ne omeji vedno na besede in ki je naperjeno proti študentom in profesorjem.

Sicer je sam misovski tajnik Almirante pozval svoje pristaše, naj se pojavijo pred tovarnami in šolami. Pred tovarne se seveda ne upajo, saj bi sicer takoj dobili odgo-

vor, ki jim pritiče, zato so se s toliko večjim zanosom podali pred šole, v katerih skušajo ustvariti napeto ozračje in organizirati provokacije, da bi lahko ribarili v kalnem in se predstavili kot zagovorniki reda. Ta red bi seveda uvedli z nasiljem, s provokacijami in s podlostjo.

Enotni odbor proti fašizmu poziva zato k budnosti vse šolnike, dijake, študente in starše. Šola ne sme postati področje, kjer bi nekaznovano divjali fašisti, pač pa je treba v šolah ustvariti mirno ozračje.

Šolniki so moralno dolžni, da branijo demokratično vzdušje, v katerem je šola zadnja leta opravljala svojo izobraževalno nalogo; študentje morajo biti pripravljeni, da branijo demokratične pridobitve zadnjih let v okviru obnovitve šolskih struktur; starši, ki se pogosto odpovejo marsičemu, da lahko njihovi otroci obiskujejo šolo, se morejo potruditi, da bo v šolah zavladalo demokratično in mirno ozračje, kot predvideva ustava, da se bo končno izvedla reforma».

Poziv grških protifašistov

Skupina grških antifašistov, ki živi v Trstu, je ob obisku vojnih ladij NATO, med katerimi je tudi grški rušilec «Velos», objavila letak, v katerem ugotavlja «z velikim obžalovanjem, da je vojna ladja grških polkovnikov priplula v Trst, ki je odlikovan z zlato medaljo za zasluge v protifašističnem odporu».

V letaku, ki je pisan tudi v grščini, je med drugim rečeno, da «ni mogoče graditi demokratične Evrope skupaj s tistimi, ki so grškemu ljudstvu vsilili diktaturo».

Grški antifašisti vabijo grške mornarje, naj nastopijo enotno z vsemi drugimi ljudskimi antifašističnim režimom in za neoddanemu polkovništvu režimu in za neodvisnost Grčije.

Dne 14. t.m. je bil v Trstu redni pokrajinski kongres zveze bivših političnih preganjancev. Na kongresu so med drugim govorili tudi o akciji, ki naj bi pospešila sodni postopek proti zločincem, ki so morili protifašiste v tržaški Rižarni, katero so nacisti spremenili v zloglasno taborišče smrti. Obsodili so tudi gonjo proti Slovencem na Koroškem. Geslo kongresa je bilo: «Za svobodo in pravico proti fašizmu!»

Solidarnost s koroškimi Slovenci

Izgredi proti Slovencem na Koroškem, odstranitev dvojezičnih smerokazov in odkrite nacistične provokacije je vsa protifašistična javnost odločno obsodila. Še posebej odločno so to obsodili Slovenci tako na koroškem, v matični domovini in v našem zamejstvu.

Nešteto je izrazov solidarnosti s koroškimi Slovenci, nešteto ogorčenih protestov proti krogom z nacistično miselnostjo; odločne so zahteve, naj avstrijska vlada izpolni svojo dolžnost, katero ji nalaga tudi avstrijska državna pogodba.

Posebno važno je stališče, ki ga je sprejela skupščina Socialistične republike Slovenije. Ta je pozvala avstrijske oblasti, naj ustavijo nasilje proti koroškimi Slovencem. Skupščina SR Slovenije podpira vse izražene zahteve koroških Slovencev, poziva avstrijske republike, naj v celoti uresniči meddržavne obveznosti do slovenske manjšine, naj prepove dejavnost nemških šovinističnih organizacij.

«Ob eskalaciji nemškega nacionalizma, ob številnih nedvoumih grožnjah proti slovenski narodnostni skupnosti ter ob uporabi proti oblastnim krogom in proti zakonu v navzočnosti policije, ne da bi le-ta ukrepala, se koroški Slovenci upravičeno čutimo ogroženi glede varnosti življenja in imetja. Nasilje in vzdušje sta sila podobna položaju v letih 1934 do 1938, ki je potem privedlo do nacističnega prevrata, do likvidacije avstrijske države in do poskusa fizične iztrebitve koroških Slovencev».

Tako je podčrtano v resoluciji, ki jo je soglasno sprejeli predstavniki slovenske manjšine na Koroškem.

Avstrijska republika ni zaščitila koroških Slovencev. Ni uresničila določil avstrijske državne pogodbe (mirovne pogodbe), s katero se je obvezala, da bo ščitila nacionalne manjšine. Razne vlade v vsem povojnem obdobju so bile gluhe in slepe za pozive koroških Slovencev. Skrajnejšem so dajale potuho ali jih celo podpirale.

Vsem je še v spominu, s kakšno boječnostjo se je sedanja vlada lotila vprašanja dvojezičnih smerokazov a ne povsod, kjer slovenska nacionalna skupnost živi, temveč v zgolj obrobni predelih koroške dežele.

V dneh, ko so divjali skrajneži, prežeti z nacistično miselnostjo, policija ni posegla, ni kaznovala tistih, ki so uničevali dvojezične napise, ni napravila, vsaj doslej, nobenega koraka za to, da bi stopila na prste tistim, ki so to početje sprožili ter načrtovali skupne nestrpnosti.

Tisti, ki so pred leti povzročali

atentate v bocenski pokrajini v Italiji, se danes prosto gibljejo v Avstriji, zlasti pa na Koroškem. Tudi za ustaše in belogardiste je Avstrija zatočišče, v katerem nemoteno razvijajo dejavnost, ki je naperjena proti socialistični Jugoslaviji.

Vendar pa je v nečem razlika. Ko je slovenski študent svojčas poleg nemškega napisa na smerokazu — in to v slovenskem kraju — pripisal še slovensko ime kraja, so ga žandarji aretirali in postavljen je bil pred sodiče. Sedaj pa so žandarji stali ob razgrajatih in vandalih, ki so snemali dvojezične table, postavljene v skladu z zakonom avstrijske vlade, in nikogar niso aretirali. Niti prijavili ga niso zaradi škode, ki jo je povzročil.

Pismo tajništva deželnega komiteja KPI

Tajništvo deželnega komiteja KPI za Furlanijo-Julijsko krajino je poslalo koroškimi tovarišem pismo, v katerem je poudarjena obsodba terorističnih dejanj. V pismu je med drugim rečeno, da je avstrijska vlada predolgo zanemarjala pravice kljub jasnim obvezam, ki jih je Avstrija sprejela z državno pogodbo.

V nadaljevanju pravi pismo: «Komunisti obsojamo nemarnost oblasti, ki so vendar bile priča hudemu kršenju demokratičnih svoboščin in ko je bil jasen nacifašistični značaj manifestacij. Brezpogojno se strinjamo, dragi tovariši — tako je podčrtano dalje v pismu koroškimi komunistom — z vašim stališčem in bojem, ki ga vodite, da bi preprečili terorizem in netenje sovraštva, da se slovenski manjšini

Razbiti dvojezični smerokazi na Koroškem. Policija ni ovirala načrtnega početja nacističnih skrajnežev.

priznajo demokratične pravice, ki izvirajo iz avstrijske državne pogodbe, da se postavijo izven zakona fašistične organizacije. Vaš boj, kakor tudi naš boj proti fašističnim provokacijam in prevratništvu črnih organizacij, ki so prisotne v naši deželi, a so povezane na mednarodni ravni, teži k temu, da se na tem življenjsko važnem področju Evrope ohranita mir in prijateljstvo med narodi».

Tudi enotni protifašistični odbor v Trstu je izrazil ogorčenost zaradi dogajanj na Koroškem. V izjavi je med drugim rečeno, da «gre za nevarno netenje šovinistične mržnje, obujanje razizma, poskus ponovnega dviga nacifašistične ideologije, na sledi žalostne preteklosti, ki je privedla narode teh področij do katastrofe».

Tržaški protifašistični odbor pripominja, da se je fašizem v Julijski krajini razvil prav ob političnem in nacionalističnem nasilju proti osebam in organizacijam. Zato odbor vabi vse demokrate, naj bodo budni, naj onemogočijo sleherni revanšistični poskus.

Na pokrajinskem kongresu združenja bivših političnih preganjancev — ANPPA v Trstu, so odločno obsodili protislovenske izgrede na Koroškem. Ko je podpredsednik združenja tov. Miloš Kodrič govoril o tem zaskrbljujočem vprašanju, je med drugim poudaril: «Antifašisti moramo stalno utrjevati bratske vezi z antifašisti drugih dežel, ki so se borili, ali se še vedno borijo proti zatiranju. Mi antifašisti izražamo tudi na tem kongresu svojo solidarnost Slovencem na Koroškem. Zaskrbljeni smo, ker se v sosedni deželi dopušča organizirano nasilje ostankov tistih fašističnih sil, ki so v zadnji svetovni vojni povzročile človeštvu toliko gorja. Protislovenske gonje na koroškem predstavljajo veliko nevarnost za mirno in ustvarjalno ozračje v tem delu Evrope. Koroški Slovenci uživajo podporo vseh miroljubnih antifašističnih sil».

Slovenska kulturno gospodarska zveza je tudi v imenu svojih včlanjenih organizacij poslala slovenskim organizacijam na Koroškem pismo, v katerem je izrazila solidarnost ob nezaslišanem terorju in protislovenskih akcijah organiziranih ostankov nacizma. Podobno pismo je koroškimi Slovencem poslalo tudi Kulturno društvo «Ivan Trinko» iz Čedadu.

Gonjo proti koroškimi Slovencem so odločno obsodili nekateri občinski sveti v naši deželi in razne demokratične organizacije.

Šolska oblast naj napravi red na slovenskem liceju!

Letos se je pri podeljevanju stolic za italijanščino na višjih srednjih šolah v Trstu in Gorici zgodila huda diskriminacija. Govorimo o diskriminaciji ker menimo, da bi si ministrstvo ne upalo tako ravnati z italijansko šolo.

Začelo se je pri natečaju za stolic italijanščine na goriškem slovenskem učiteljskišću. Natečaj je zmagala prof. Marija Kacinova, ki že nekaj let poučuje italijanščino na klasičnem oddelku državnega znanstvenega liceja France Prešeren v Trstu. Natečaj je bil v Rimu junija 1971. Februarja 1972 je ministrstvo predlagalo prof. Kacinovi na izbiro stolic na učiteljskišću in še novo stolic na klasičnem liceju v Gorici. Profesorica je odklonila obe, pridržala pa si je izbiro stolice za italijanščino na slovenski šoli v Trstu, ko bi bila ta ustanovljena.

Poleti je vprašala ustanovo Kirner, ki zmeraj zanesljivo poroča, ali kaj ve o ustanovitvi stolice za italijanščino na klasičnem liceju v Trstu, prejela pa negativen odgovor, in sicer da na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu ni bila ustanovljena nobena stolica za italijanščino. Ob začetku letošnjega šolskega leta je prof. Kacinova izvedela, da je bila ustanovljena stolica za italijanščino na klasičnem liceju in da je imenovanje zanjo prejela ravnateljica liceja prof. Laura Abramijeva, ki je na omenjenem konkurzu dobila drugo mesto za prof. Kacinovo. Na seji profesorskega zbora je vprašala ravnateljico, kdaj je dobila tisto imenovanje, ko sama ni ničesar vedela o obstoju stolice sploh, ker ni bila ustanovitev stolice nikjer objavljena. Ravnateljica je na njeno izrecno vprašanje odgovorila, da je prejela imenovanje enkrat poleti. Kasneje se je izvedelo, da je prof. Abrami dobila imenovanje že 25. marca 1972, pristojne oblasti v Trstu pa so dobile uradno sporočilo o ustanovitvi dveh dodatnih stolic za italijanščino in sicer na klasičnem liceju v Gorici in na klasičnem liceju v Trstu avgusta 1972 in je datirano 26. avgusta. Omenjeni stolici pa sta bili ustanovljeni 1. oktobra 1971. Abramijeva je torej dobila imenovanje, preden so pristojne oblasti v Trstu dobile dekret o ustanovitvi obeh dodatnih stolic. Prof. Kacinovi na so zamolčali, da je bila ustanovljena tudi stolica za italijanščino na klasičnem liceju v Trstu.

Na podlagi imenovanja bi morala poučevati italijanščino na liceju prof.

Abramijeva, ki pa je poverjena ravnateljica na liceju. Dilema: kdor je prejel imenovanje za stolic, mora nastopiti pouk najkasneje 10 dni po prejemu imenovanja; z druge strani, kdor poučuje, ne sme ravnateljovati. Prof. Abramijevi se očitno hoče obojega: stalne profesorske stolice in ravnateljskega stolčka.

Ravnateljstvu se ni odpovedala, ker je še vedno ravnateljica, stolici za italijanščino se ni odpovedala, čeprav jo je prejela že 25. marca 1972 in je že tedaj dobro vedela, da bi se za tisto stolic odločila prof. Kacinova, če bi sploh vedela zanjo. Ob začetku šolskega leta pa je tudi formalno zvedela, da je ministrstvo za prosveto zamolčalo prof. Kacinovi obstoj tiste stolice in da jo prof. Kacinova hoče imeti. Prof. Abramijeva v razred do danes še ni stopila, zaradi tega ji nihče ni preklical imenovanja, štiri razredi na klasičnem liceju pa so bili do sedaj brez pouka italijanščine, vključno III. licej, ki bo moral konec leta k maturi.

Človek se vprašuje, do kakšne mere je zmožen sistem poteptati pravila, ki jih sam postavlja. Do kakšne mere naj šibkejši mirno prenašajo kršitve zako-

nitosti, ki si jih oblast dovoljuje? Poizvedovali smo v italijanskih šolskih krogih in sicer ne samo tržaških in slišali smo, da ne vedo za tako grob primer kršitve zakonitosti. Mar si ministrstvo dovoljuje tako ravnanje zato, ker je to manjšinska šola?

Prizadeta prof. Kacinova se je takoj pritožila pri ministrstvu in prav tako Sindikat slovenske šole. Nato so stavkali profesorji na liceju France Prešeren in naslovili na pristojne oblasti protestno spomenico. Pred dnevi je poslanec Albin Škerk vložil v parlamentu zadevno interpelacijo.

Minister Scalfaro se je odločno postavil za «red» v šoli. Ali je to primer njegovega reda? Pa še nekaj: vemo, kako šolske ustanove ob vsaki priložnosti očitajo dijakom, da zanemarjajo pouk in kako odklanjajo dijaška zborovanja tudi zaradi proglašene «nezrelosti» in «neresnosti» dijakov, v imenu reda in resnega dela v šoli. Vprašujemo se: ali ni šolska oblast odgovorna za reden potek pouka, pa naj bo ta «reden» še tako zastarel in samo formalen? Kadar ga krši, kdo jo za to kaznuje? Če bodo dijaki III. liceja pri letošnji maturi pokazali slabšo pripravo v italijanščini, ali bo za to spet krivo dijaško gibanje? Ali jim bo morda izpraševalna komisija prizanesla? In končno: kdo in kaj je neki ta profesorica Abrami, da je mogel okrog njenega službenega položaja nastati tak kaos?

* *

Vprašanje prosvetnemu ministru

Poslanec Albin Škerk je naslovil na prosvetnega ministra pismeno vprašanje glede dodelitve stolice za italijanščino na slovenskem klasičnem liceju v Trstu.

V svojem pismu poslanec Škerk vprašuje ministra, «ali ve, da se po skoraj enem mesecu od začetka novega šolskega leta ne poučuje italijanščina na klasičnem liceju France Prešeren v Trstu».

V nadaljevanju poslanec pravi: «to naj bi bila posledica grobe kršitve zakonskih predpisov glede dodelitve stolice za italijanščino. Kot je poročal krajevni tisk, naj bi omenjene stolice ne dodelili profesorici, ki je zmagala na zadevnem natečaju, pač pa drugi osebi, ki nima te pravice. Huda kršitev pravic neke profesorice je povzročila protestno stavko profesorjev na omenjenem liceju ter nezadovoljstvo med dijaki in starši.

Zaradi tega poslanec Škerk vprašuje ministra ali bo čimprej odredil preiskavo ter odredil, kar je potrebno, da se vzpostavi zakonitost in zagotovi reden potek šolske dejavnosti.

Dijaki so zavrnilo «knjižice» z napakami

Dijaki višjih razredov znanstvenega liceja France Prešeren v Trstu so ob prejemu dijaških knjižic opazili, da vsebujejo le-te veliko število tiskovnih napak, ki so se vrinile celo na naslovno stran. Knjižice so zavrnilo s pripombo, da bodo raje prinašali opravičila na navadnih listih papirja. Vse kaže, da je ravnateljici škandal okoli njenega imenovanja zaenkrat dovolj, ker je ob dijaškem protestu nemudoma sporočila da bodo dijaške knjižice še enkrat natisnili.

Dežela naj krije vse izdatke za dvojezično poslovanje

Skupina deželnih svetovalcev KPI je dne 10. julija 1971 predložila predlog zakona o kritju stroškov, ki jih imajo krajevne uprave zaradi dvojezičnega poslovanja. Ta predlog predvideva dve vrsti deželnih prispevkov. Prvič: občine z večino slovenskega prebivalstva naj bi prejemale letni prispevek v sorazmerju 1.500 lir na prebivalca. Kot primer naj navedem, da bi na tej osnovi dolinska občina prejela nekaj nad 10 milijonov lir na leto. Tako, sorazmerno, tudi druge slovenske občine. Drugič: občinam in pokrajinam, v katerih živi slovenska manjšina, naj bi dežela povrnila vse stroške dvojezičnega poslovanja.

Naš zakonski predlog predvideva pravično normo, hkrati pa spodbuja tudi tiste občine, ki kljub temu, da na njihovem področju živi večina slovenskega prebivalstva, o dvojezičnem poslovanju ne govorijo.

Predstavniki deželne uprave niso načelno nasprotovali našemu predlogu. Večkrat so obljubili, da ga bodo dali v razpravo pristojni komisiji in deželni odbor izdelal in odobril svoj predlog. Besedila tega predloga deželni svetovalci še niso prejeli na pogled, zato se o njem ne moremo dokončno izreči. Vendar pa iz tega, kar smo izvedeli, lahko sklepamo, da je novi predlog slabši od našega. Kolikor nam je znano, ne upošteva prvega člena našega predloga, ki govori o letnem prispevku občinam s pretežno slovenskim prebivalstvom. Z omejitvami in spremembami pa je deželni odbor vzel v poštev naš drugi člen, vendar pa predvideva povračilo samo v višini 60 odst. stroškov.

Kaj to pomeni? Prvič to, da bodo občine morale kriti stroške za dvojezično poslovanje iz lastnih, že itak revnih, dohodkov. Za vsak izdatek bodo morale vlagati prošnjo no deželno upravo. S tem se bo birokracija še bolj povečala. Iz izkušenj vemo, kako dolg je postopek za doseg delnega povračila stroškov. Tudi sam obračunski postopek bo zelo zapleten. Lahko bo izvedljiv npr., ko bo šlo za postavitev novih dvojezičnih napisov ali za plače tolmačev. Kaj pa glede drugih stroškov?

Že po tem bežnem opisu pridemo še enkrat do zaključka, da se stranke leve sredine skušajo igrati z načelnimi vprašanji slov. manjšine.

Predlog deželnega odbora, če bo ostal tak kot je, pa ne bo veljal za vso deželo, kot je nekdo zapisal v nedelj-

ski številki Primorskega dnevnika (tu ne gre za polemiko!), ker nekatere občine in pokrajine se ga ne bodo posluževale.

Vprašanje je zelo resno, zato se bomo k njemu še povrnili.

DUŠAN LOVRIHA

Kulturni dom v Sovodnjah

V Sovodnjah je bil preteklo nedeljo velik praznik. Odprli so nov Kulturni dom. Dolgoletna želja domačinov se je torej uresničila. Prizadevanja in trud vaščanov, predvsem pa požrtvovalnih članov krajevnega prosvetnega društva so rodila zaželjene sadove.

Nedeljskega slavlja v Sovodnjah se je udeležilo mnogo ljudi. Poleg prebivalcev iz vseh vasi tamkajšnje občine, so prihiteli v Sovodnje tudi številni gosti iz ostalih slovenskih občin goriške pokrajine, iz Gorice in Trsta, iz Nove Gorice in Ljubljane.

Organizatorji nedeljskega slavlja so se odlično izkazali. Celoten spored se je brezhirno razvijal.

Tudi naš list se pridružuje toplim željam in voščilom, izreka priznanje

požrtvovalnim članom in prijateljem prosvetnega in športnega društva obem izraža tudi prepričanje, da bo novi Kulturni dom pomembno središče, v katerem se bo razvijala dejavnost v službi vseh dobro mislečih Slovencev na Goriškem.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom
LUIGI PIRANDELLO
LE PREMISLI, GIACOMINO

V petek, 3. novembra ob 16. uri

GOSTOVANJE DRAMSKEGA GLEDALIŠČA "GAVELLA" IZ ZAGREBA

MIROSLAV KRLEŽA
KRALJEVO

V soboto, 28. novembra ob 21. uri

v nedeljo, 29. novembra ob 16. uri

GOSTOVANJE MLADINSKEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE

T. Braun in H. Fichna

INDIJANCI V MALI VASI

V torek, 31. oktobra ob 15.30

2. festival BOR - MINIBASKET

Športno združenje BOR bo priredilo od 1. do 5. novembra »2. festival BOR MINIBASKET«. Prireditve bo športno-kulturnega značaja, na njej pa bo sodelovalo okrog 500 tekmovalcev iz približno 20 društev. V minibasketu bodo nastopili samo dečki, ki niso še dopolnili 11. leta starosti; v »ex tempore« bodo nastopili dečki in deklice, ki osnovne šole. Tudi v pisni nalogi bodo tekmovali osnovnošolci, dečki in deklice. Na sporedu je tudi fotografska razstava, ki pa je izven tekmovanja. Celotna prireditev bo v dvorani na stadionu »Prvi maj«, Vrdejska cesta 7 v Trstu.

Čudno zavezništvo

«Slovenska skupnost» je predložila svojo kandidatno listo. Ne povsem svojo, ker smo tudi tokrat priča tesnemu zavezništvu med prijatelji, ki so se še včeraj obmetavali z najslajšimi psovki, tožarili in ovajali, da je bilo sram celo tiste Slovence, ki s SS, SLG, SDZ in drugimi klubi nimajo nobenega opravka.

Kot vedno je SS predložila kandidatno listo, ki je veren odraz svojih volitev, nikakor pa ne vodstva (da o političnem, po možnosti enotnem, programu sploh ne govorimo). Kandidati, katerih je 45, so v glavnem vaše poštenjačine, pridni delavci, marljivi kmetje, gospodinje in gostilničarji, nekaj učiteljev in obrtnikov, redke uradnike.

Vsa stvar postaja resnejša tedaj, ko si ogledamo kandidate, ki so na listi prvi, drugi, tretji itd. Tu se vaška naivnost, ki služi le za lov na glasove, končuje. Začenja se »ne boj, mesarsko klanje«. Naj sistemaziramo odnose. Dr. Dolhar, dosedanji molčeči odbornik v občinski upravi je »uradni kandidat« za izvolitev, a ta »uradnost« ne velja za vse. Dolhar ni pristaš najmočnejše (takorekoč »dorotejske«) struje, ki jo v ožjem krogu SS imenujejo preprosto »Marijina družba«, cikajoč na osnovno značilnost struje in njene metode). Tej družbi pripada kandidat SLG Francelj Mišja Svetovanski, na listi označen za uradnika v deželni upravi. Dolhar doslej ni užival organizirane podpore te družine, nenedoma pa so se ogreli zanj, kljub temu, da ne hodi redno k maši. Zakaj? Bajje zato, ker bi v nasprotnem primeru morali podpreti najdoslednejšega zagovornika spora med komunisti in kristjani, se pravi pisatelj Boris Pahor. Zanj se klerikalci iz SLG neuradno navdušujejo, zato potrebujejo kritje z Dolharjem. Kdo bo izvoljen? Dolhar ali Boris Pahor?

Če bo izvoljen Dolhar je še možna ustanovitev novega levosredinskega odbora s podporo SS, v nasprotnem primeru pa bi Boris Pahor bil v veliki zadregi, saj bi se moral povezati v koalicijo z italijanskimi demokristjani in socialisti, katere ne mara (v besedah). Cel Spacciniju bi Pahor delal težave, saj je znano, da se dosedanji župan zavzema za prijateljstvo z Jugoslavijo, brez vsakršne sence. Odisej brez jambora pa na to prijateljstvo meče sence in še kaj. Tako pravijo.

Vse lepo in prav. Kaj pa drugi kandidati, boste rekli? Odgovor je preprost, kot molitev sredi poletja: »Kuge, lakote, vojske in Franca Mišjača, reši nas, o Gospod.«

Črt

Seja glavnega odbora SPZ

V ponedeljek zvečer je bila seja glavnega odbora Slovenske prosvetne zveze. Seje, ki je bila v Prosvetnem domu na Proseku, so se poleg članov glavnega odbora SPZ udeležili tudi številni člani odborov prosvetnih društev tako s tržaškega kot z goriškega področja. Po poročilih predsednika in obeh tajnikov SPZ ter predsednikov prosvetnih društev, tako o dosedanjem delu kot o načrtih, ki jih bodo društva ob sodelovanju zveze uredila v tekoči sezoni, se je razvila živahna razprava, v kateri so sodelovali številni udeleženci.

Na seji je bila soglasno sprejeta izjava SPZ in njenih članic v zvezi z dogodki na Koroškem. SPZ in prosvetna društva izražajo svojo solidarnost koroškimi Slovencem obsojajo protislovensko gonjo, ki jo nemoteno nadaljujejo šovinistične skupine, zakonito oblast pa pozivajo, naj v celoti izpolni ob-

veznosti, ki jih ji nalaga državna pogodba.

Slovenska prosvetna zveza ter prosvetni društvi France Prešeren iz Boljunca in Valentin Vodnik iz Doline, ki imajo bratske vezi s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu in s prosvetnimi društvi na Koroškem, organizirajo za prihodnji ponedeljek v Kulturnem domu v Trstu «večer solidarnosti s koroškimi Slovenci».

Vabilo ljubiteljem partizanske pesmi

Skupina ljubiteljev partizanske pesmi je dala pobudo za ustanovitev Tržaškega partizanskega pevskega zbora. Po raznih srečanjih in pogovorih in po prvem sestanku, ki je bil pred približno enim mesecem v Trebčah, je bil sklican širši sestanek pevcev. Na tem sestanku, ki je bil v bazoviškem Domu, so ustanovili dvanajstčlanski pripravilni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za tehnično in organizacijsko ureditev pevskega zbora. Sklenjeno je bilo, naj bi se v novem zboru zbrali pevci iz krajev, kjer danes ne delujejo pevski zbori, npr. iz Bazovice, Lonjerja, Ricmanj, Rovt, Sv. Ivana, Sv. Jakoba in od drugod. Nadalje je bilo sklenjeno, da bodo pevske vaje v prostorih že omenjenega Doma v Bazovici. Novi zbor bo vodil znani partizanski borec Oskar Kjuder.

Pripravilni odbor vabi pevce, ki niso vključeni v obstoječe zборе in ki ljubijo partizansko in narodno pesem, naj se čimprej pridružijo Tržaškemu partizanskemu pevskega zboru.

Pismo uredništvu

M. K. s Proseka nam je poslal pismo v katerem pravi med drugim: «Odločil sem se, da vam napičem nekaj vrstic potem, ko sem prebral sestavek, ki ste ga objavili o obisku predsednika republike v Trstu».

O tem, da ni predsednik Leone — tako ste zapisali — niti črnil o neizpodbitnem dejstvu, da živimo na tem ozemlju tudi Slovenci, ne bomo niti pisali, saj si lahko vsakdo sam ustvari jasno sliko...

In dalje ste zapisali, da je župan Spacini pred občinskimi svetovalci samo megleno spregovoril o volji vseh Tržčanov do dela ob odprti meji.

Torej niti župan ni omenil Slovencev. Zdi se mi, da ste bili preveč prizanesljivi.

Dejstvo, da je prezrl Slovence, da nas ni omenil, je hudo.

Dvomim, da je župan nahitro sestavil svoj govor. Menim, da ga je dal na vpogled vsaj ožjim sodelavcem, občinskim odbornikom. In med temi, če se ne motim, sta tudi dva Slovence, Dolhar in Hreščak.

Kako to, da nista Dolhar in Hreščak opozorila župana na veliko pomanjkljivost (ki ni le pomanjkljivost)?

Kakšen pomen ima torej, če sedita kot Slovence v občinskem odboru in dopuščata tako grobo diskriminacijo?»

PRIPIS UREDNIŠTVA - Vaše pismo, spoštovani prijatelj, terja izčrpen odgovor odnosno pojasnilo. Ker smo vaše pismo prejeli, ko je bil list pripravljen za tisk, bomo vprašanjem, ki jih postavljate, posvetili več prostora v prihodnji številki.

Ciril Klanjšček

Umril je tovariš Ciril Klanjšček, borec-invalid NOV, dolgoletni aktivni odbornik partizanskih organizacij na Goriškem.

Tovariš Klanjšček se je rodil na Valerišču (Števerjan) leta 1917. Že v mladih letih se je pridružil protifašističnemu boju. Decembra 1942 je odšel v partizane in naslednje leto je opravil podoficirski tečaj v Cerknem ter bil nato dodeljen Gradnikovi brigadi. Decembra 1944 je bil ranjen. Po okrevanju je bil imenovan za namestnika komandanta inženirskega bataljona. Sodeloval je v številnih akcijah na Primorskem in Gorenjskem. Maja 1945 se je vrnil v svoj rodni kraj, kjer je aktivno delal v krajevnih organizacijah. Bil je tudi predsednik krajevnega ljudskega odbora v Števerjanu.

Kasneje je bil tovariš Klanjšček izvoljen v občinski svet v Števerjanu, bil je tudi predsednik prosvetnega društva «Briški grič».

Vsi, ki smo ga poznali in cenili, predvsem pa bivši partizanski borci in aktivisti, ga bomo ohranili v živem spominu

Žalujemo svojcem i tražamo sožalje.

SOŽALJE

Umrila je tov. Antonija Žerjal iz Boljunca. Možu Jožetu, sinovom Mirku, Stanku in Branku ter vsem ostalim svojcem izrekajo komunisti iz dolinske občine globoko sožalje.

Sožalju se pridružuje tudi uredništvo DELA.

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino
Direktor Marija Bernetič
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik
Anton Mirko Kapelj
Uredništvo in uprava:
Trst — Ul. Capitolina 3
Dopisništvo v Gorici:
Ul. Locchi 2
Letna naročnina 1.000 lir
Poštni tekoči račun:
Trst 11/7000
Tisk: Tip. Riva - Trst
Ulica Torrebiana, 12

48. SVETOVNI DAN VARČEVANJA

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.p.A.

Glavnica L. 600.000.000 - Vplačana glavnica in rezerve L. 343.000.000

Vse bančne storitve in usluge

Vloge na hranilne knjižice in tekoče račune - zbiranje prihrankov za otroke - neprekinjena blagajna - varnostne skrinjice
Kreditni na tekočih računih - kratkoročna menična posojila

petletna posojila na stvarna jamstva

Menjalnica - Izstavljanje bančnih dovoljenj za uvoz-izvoz.

TRST, ul. Filzi 10

Telefon 38-101 - 38-045